

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izjuri nedelje in pravnike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 95 K, za pol leta 48 K, za četrt leta 24 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 14 K, za pol leta 7 K, za četrt leta 3 K, za en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez kreditne vplačilne naročnine se ne ozira. — Za ozenila se plačuje od peterostopne pett-vrate po 12 h, če se ozenilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Raadovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst. upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovito pošiljati naročnine, reklamacije, ozenila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Epilog k zadnji seji deželnega zbora.

Med onimi, ki proglašajo volilno reformo, ki jo je vlada v ponedeljek predložila deželnemu zboru krajskemu, za sprejemljivo, je tudi glavno glasilo avstrijske socialne demokracije, dunajska „Arbeiter Zeitung“.

Dasi ta list sam priznava, da je vladni načrt volilne reforme za naš deželni zbor nekaj nečuvenga in da je naravnost atentat na interese svobodomiselnega meščanstva, vendar je v Gautscha, v čigar službi se baje nahaja, tako zaljubljen in tako zavezan, da ne more pojmiti, kako je mogoče, da se narodno-napredna stranka z vso silo upira vladni, v sporazumljenju s klerikalci in Nemci sestavljeni volilni reformi.

„Arbeiter Zeitung“, ki hodi v zadnjem času za Gautschem skozi drn in sturn, seveda tega ne more razumeti, prepričani pa smo, da naši socialni demokrati prav dobro uvidevajo potrebo najneizprosnejšega boja narodno-napredne stranke proti vladnemu volilnemu načrtu, s katerim se hoče vse svobodomiselnih elemente — meščanstvo in delavstvo — oropati vsakega zastopstva.

Ta rop se je nameraval izvršiti na tako perfiden in nasilen način, da narodno-naprednim poslancem ni preostajalo drugega, nego zgrabiti za orožje obstrukcije.

Hrupna obstrukcija je bila zgolj posledica zakonolomnega nasilstva klerikalno-nemške večine in deželnega glavarja Detela. Ako bi bil Detela pripustil in dal v razpravo nujne predloge, ki so jih vložili narodno-napredni poslanci, in nastopal nepristransko proti napredni opoziciji tako, kakor je vsa leta napram klerikalnim obstrukcionistom, bi izostala hrupna obstrukcija in narodno-napredni poslanci bi

ne bili v silobranu primorani poseči po najtežjem orožju.

Tako je pa bila naša stranka prisiljena se zateči k obstrukciji, ker ni imela drugega sredstva, da prepreči krivico, ki jo je hotela vlada zadati s svojo volilno reformo svobodomiselnemu meščanstvu in delavstvu.

Iz vladnega volilnega načrta je jasno razviden namen, ohraniti veleposestniško kurijo in kočevski mandat za večne čase Nemcem, vse drugo pa izročiti v neomejeno posest klerikalcev.

Gautsch je v parlamentu, ko je predložil volilno reformo za državni zbor, opetovano naglašal, da hoče vlada v deželnih zbora na vsak način varovati interesno zastopstvo. Tega svojega slovesno proglašena načela se pa vlada ni držala pri sestavi volilne reforme na Kranjskem. Tu je ravnodušno hotela spraviti meščanstvo in delavstvo ob vsako zastopstvo. Po njenem načrtu bi delavci sploh ne dobili nobenega poslanca, mesta bi pa ohranila, kakor smo že omenili, samo dva mandata, ki bi ne bila v klerikalnih rokah; v vseh drugih mestnih skupinah bi priklopljene kmetijske občine popolnoma majorizovale meščansko prebivalstvo.

Meščanstvo bi po vladni predlogi bilo obsojeno v popolno onemoglost in bi v deželnem zboru postalo docela brezpomemben faktor, dočim bi delavstvo, kakor doslej, ostalo brez zastopstva in vpliva.

V deželnem zboru bi bili potem-takem neomejeni gospodarji poslanci kmetijskih občin. Druga velika krivica, zaradi katere so narodno-napredni poslanci morali obstrukirati, je način, kako so v vladni predlogi zloženi volilni okraji za mesta in za novo kurijo.

Te volilne okraje je vlada v sporazumljenju s klerikalci zvarila in zveržila tako, da bi ubila narodno-napredno stranko povsod tam, kjer je v večini, in jo potisnila na umeten, zvihačen in krivičen način v manjšino. Tendencia vladne predloge je torej očitno ta, da bi se oropalo svobodo-

miselno meščanstvo in delavstvo vsakega zastopstva.

Docela oglatiti meščanstva se seveda ni dalo, zato so klerikalci in vlada „milstno“ pustili svobodomiselnemu meščanstvu dva mandata, dočim so delavstvo kot neupoštevanja vreden faktor docela obsodili v politično smrt, ker jih bodo povsod majorizovali kmetje, da ne bodo nikjer mogli priti do politične veljave.

Da je takšna volilna reforma za narodno-napredno stranko nesprejemljiva, je pač docela evidentno.

Ako pa naši poslanci taki volilni reformi, ki med drugim tudi določa, da imajo v splošni kuriji volilno pravico samo tisti, ki so že izpolnili 30. leto, z vso odločnostjo nasprotujejo, se jih ne sme smatrati, kakor da bi bili sovražniki vsake volilne reforme. Nasprotno! Narodno-napredni poslanci so že opetovano z dejanji pokazali, da v polni meri priznavajo potrebo volilne reforme, a vselej so naglašali, da mora ta volilna reforma sloneti na pravični in poštenu podlagi.

Zato je narodno-napredna stranka pripravljena, kakor je razvidno iz njene večerajšnje komunikacije, stopiti v eventualna kompromisna pogajanja, da omogoči s tem volilno reformo

Iz že navedenega strakninega komunikacija se vidi, da se nam ne gre za večino v deželnem zboru. Tudi če smo v manjšini, bomo še močni dovolj, da se ne bo moglo v deželnem zboru proti naši volji ničesar ukreniti in storiti. To se je pokazalo sedaj, ko je nemško-klerikalna zveza sklenila komplot, da s silo dožene volilno reformo tako, kakršno je predložila zbornica vlada. Ta komplot se ni posrečil, ker se mu je postavila po robu naša stranka.

Nismo sicer pooblašteni izjaviti, vendar pa vemo, da narodni napredni stranki ni čisto nič ležeče na tem, da se ohrani interesno zastopstvo.

Napredna misel ima toliko zaslonbe v deželi, da stranke ni

strah nobenega volilnega reda, ako je pošten, pravičen in nepristranski. Takisto tudi nismo nasprotni temu, da se povisa število deželnozbornskih mandatov na 47, zahtevamo pa, da se uvede splošna in enaka volilna pravica s proporcionalnim sistemom, kakor to zahteva resolucija, sprejeta v lanskem deželnozbornskem zasedanju.

Prepričani smo, da bomo tudi v tem slučaju reprezentovali tako manjšino, da se preko narodno-napredne stranke ne bode moglo preiti na dnevni red.

Gautsch se na gori citirano resolucijo deželnega zbora, v kateri se izrecno zahteva uvedba proporcionalnega volilnega sistema, ni malo ni oziral, ampak je sestavil tako infamno volilno geometrijo, da bi klerikalci postali neomejeni gospodarji v deželi, ako bi se njegova predloga uzakonila.

To so prepričali narodno-napredni poslanci z odločnim in neustrašnim svojim nastopom, za kar jim je treba javno izreči najiskrenejšo zahvalo in priznanje.

Volilna reforma in Poljaki.

Lvov, 5. aprila. „Glas Narodu“ je napovedal, da so poslanci centruma v poljskem klubu pripravljali, odložiti svoje mandate, ako bi se jih hotelo siliti k solidarnosti s konservativno večino glede volilne reforme.

Preobrat na Ogrskem.

Budapešta, 5. aprila. Najnovejši načrt za razrešitev krize določa sledeče: Fejervaryjevo ministristvo odstopi že pred 11. aprilom. Na čelo novemu ministristvu stopi politik, ki stoji na temelju nagodbe iz leta 1867., in sicer najbrže ali dr. Wekerle ali pa grof Csaky. V novo ministristvo vstopi tudi nekaj članov neodvisne stranke, a med njimi ne bo Kossutha, ki hoče ostati vodja ne-

odvisne stranke. Novo ministristvo prevzame nalogo, da takoj razpiše nove volitve. Ker pa v sedanjih razmerah dobi tudi pri novih volitvah neodvisna stranka veliko večino, mora stranka že vnaprej obljubiti, da bo novi parlament dovolil državne potrebe, predvsem proračun, normalno število rekrutov ter odobril trgovinske pogodbe. Zahteve glede armade se izločijo na nedoločen čas. Glavna dolžnost, ki jo prevzame nova vlada, pa je sestava zakonskega načrta o volilni reformi na temelju splošne volilne pravice. Kakor hitro se nova volilna reforma v parlamentu sprejme, se zopet razpišejo nove volitve, da se more povsod uveljaviti narodova volja.

Dunaj, 5. aprila. Neodvisna stranka dobi v novem ministristvu tri sedeže; en portfelj se prepusti liberalni stranki, a s tremi bo po svoji volji razpolagal predsednik novega ministristva. Nova vlada bo morala obljubiti, da podeli dosedanjim vladnim absolutorij. Zato pa dobi nova vlada popolnoma proste roke v notranjih zadevah. Gospodarska vprašanja se morajo urediti sporazumno med obeh parlamentoma. Ako se tako sporazumljenje ne dožene, obdržala se bo gospodarska enotnost pod sedanjimi pogoji do leta 1917.

Budapešta, 5. aprila. Baron Fejervary se s Kossuthom ni pogajal kot s predsednikom koalicije, katere izvrševalni odbor pravno ne obstoji več, temu kot s predsednikom neodvisne stranke. Vkljub razpustu pa je tudi izvrševalni odbor koalicije imel posvetovanje ter storil važne sklepe glede razrešitve krize. Izrekel se je namreč v principu, naj se vladni predlogi sprejmejo za temelj pravnim pogajanjem. Grof Andrássy je izjavil v imenu ustavne stranke, da ne bodo več nasprotovali splošni volilni pravici.

LISTEK.

V hiši žalosti.

Povest iz tržaškega življenja; spisal Vinko Ruda.

(Dalje.)

Šum, ki je vladal v Karlovi sobi, dokler se je tam mudila baronica Gotaldi, je bil sicer velik, toda v sosešno sobo, kjer je prebival Henrik Prosen, ga ni bilo slišati, ali pa je bil Prosen tako zatopljen v svoje opravilo, da sploh ničesar ni slišal.

V tem, ko je Lavra samo sebe najgloblje ponižala in osramotila, da s to nadčloveško iz čiste ljubezni storjemo žrtvijo odvrne od sebe Marka, v tem, ko je slikar Karlo iz lahkomiselnosti zapadel v sužnost postarne grešnice ter poteptal svojo prihodnost, v tem, je Henrik Prosen bil na delu, da doseže smoter svojega življenja.

Ves dan je Prosen posvetil temu delu. Ni se ganil iz sobe, ni se spomnil, da mora človek skrbeti za svoje telo.

Na mizi je ležala odprta knjiga,

okrog knjige pa so bile razpostavljene vsakovrstne priprave. Tu je stala kratka železna cev, na enem koncu zadelana z železom, na drugem še odprta. V ponvi se je na spiritem plamenu topil svinec. V malih skatljicah pa so bili različni praški.

Henrik Prosen je mirno in resno meril in mešal te praške in jih z največjo mirnostjo deval v železno cev, dokler ni bila do kraja napolnjena.

Zamašil je cev s cunjami in potem še enkrat po knjigi in po različnih zapiskih natančno pregledal, če je vse napravil pravilno in brezhibno. Naposled je zamazal konec cevi z voskom in ga zalil z raztopljenim svincem.

Ko je postavil cev na okno, jo je ogledoval z ljubeznijo, kakor ogleduje mati svoje v bolečinah porojeno dete in zdaj šele so dihnile njegove tanke, brezkrvne ustne: „Zdaj sem pripravljen“.

Pospravil je mizo in se vrgel na svoje ubožno ležišče. Tiho je tam ležal, opiraje glavo v roke, ali duša njegova se je topila v blaženstvu. Prvič v svojem življenju je spoštoval denar. Z denarjem, ki ga je zaslužil

po Markovem posredovanju, je prišel v položaj, da je uresničil sen svojega življenja; šele ta denar mu je dal moč, da je mogel izvesti to, kar je dolgo želel.

Ozrl se je na okno, kjer je ležala železna cev.

„Smrt je zdaj moja služkinja; kadar hočem, treščim iz svojih rok strela med ljudi.“

Ta zavest je obudila v njegovem srcu nepopisen ponos. Ta slabotni pohabljenec, ki ni bil zmogel živeti, je čutil, da je zdaj v njegovih rokah grandiozna, strahotna sila. Samo roko mu je bilo vzdigniti — in nastal bi trepet, tekla bi kri in človeška telesa bi raztrgana ležala pred njegovimi nogami. In v duhu je videl grozen prizor. Čul je obupen krik, kakor bi ti-soč srečnih ljudi padlo smrti v žrelo; videl je kri, videl raztrgana telesa in videl sredi med njimi samega sebe, kako se raztrgan na kose potaplja v krvi.

Ni ga bilo strah take smrti. Čuvstvo, da je zdaj mogočen, da mora vse pred njim trepetati, da je silen kakor morje ali ogenj, je bila zanj taka neskončna slast, da so vsa

druga čuvstva izginila iz njegove duše in da niti zapazil ni, kaka slabost je prevzela njegovo telo.

Prosen že več noči ni mogel spati od samega razburjenja, se mu li posreči njegov načrt ali ne, in tudi ni mislil na jed. Samo železna njegova volja mu je dajala moč, da je prenesel ta velikanski dušni in telesni napor. Sedaj pa, ko je bilo končano njegovo delo in se je vdal lasti svojih misli in čuvstev, sedaj mu je naenkrat zdrknila glava z rok in Prosen je zaspal tiho in sladko, z ljubeznivim usmevom na ustnih, z izrazom sreče na upadlem obrazu. Na oknu nad njegovo glavo je ležala smrtonosna železna cev, v sosedni sobi pa je pijani slikar objemal in poljubljal postarno baronico ...

Ada Tomajeva je po večerji sedela za mizo in šivala. Bila je sama doma. Oče je bil šel iskat nekega znanca, ki ga je zadnji čas večkrat povabil na čašo vina, a po očetovem odhodu je tudi mati smuknila iz hiše na pogovor k sosedu. Ada je ostala sama.

Šivala je vztrajno ali delo ji ni šlo tako od rok, kakor druge dni,

kajti mučila jo je skrb, kaj da je s Prosenom, ki se že več dni ni oglasil. Danes ga ni slišala hoditi po sobi sem in tja, kakor druge večere, dasi je vedela, da je doma, ker ga je mati še popoldne videla na hodniku.

Prešinila jo je misel, da je Prosen bolan in da umira, zapuščen kakor pes za plotom, zakaj vedela je, da ga še nikdar noben človek ni obiskal. In iz te bojazni se je nemudoma rodil sklep, da gre gledat gor v Prosenovo stanovanje, kaj da se je zgodilo.

Odložila je šivanje. Vedela je, da matere in očeta več ur ne bo nazaj in pohitela iz sobe. Ali vrnila se je hipoma. Vsaj v zrcalo se je moral pogledati. Spravila je svoje bogate lase v red. Pri tem je zapazila, da žare njene oči kakor bi imela mrzlico in nganila je vzrok tej razburjenosti. Zardela je in malo pomislila, češ, kaj poreče, ako ni bolan, a koj na to je upihnila luč in hitela po stopnicah navzgor, kakor bi bila pripravljena, naj reče in stori Prosen kar hoče.

(Dalje prih.)

Cesar želi, naj bi se pogajanja do sobote zaključila, da se v ponedeljek, 9. t. m., že razglasi imenovanje novih ministrov. Stvarne težkoče so odstranjene, premagati je treba le še osebne ovire. Krona bi rajši imela prehodno, kakor pa koalicijsko ministristvo.

Položaj na Ruskem.

Petrograd, 5. aprila. Od vseh strani države prihajajo brzojavke, da se vrše volitve v državno duma popolnoma mirno. Po mestih zmagaje ustavno demokratična stranka, po vaseh pa stranka konservativcev. Vodja konservativcev, grof Bobrinski, je dobil v Petrogradu od 2392 glasov le 174 glasov. S posebnim carskim ukazom se je poostil tiskovni zakon. Tako morajo tiskarne vsake perijodične tiskovine izročiti cenzuri en izvod, preden se tiskovina spravi v promet. Tiskovine, ki prinašajo slike in risbe, ki so zoper kazenske določbe, se lahko popolnoma zatro.

Moskva, 5. aprila. Roparski napadi se množe, posebno na jugu države. V noči 3. t. m. so roparji napadli samostan Varnickoj blizu Rostova. Odnegli so 77.174 rubljev in mnogo dragocenosti. — Blizu Poltave pa so napadli oboroženi roparji vlak ter streljali na sprevoznike. Vendar so pravočasno prihiteli orožniki ter pregnali roparje.

Samouprava italijanskih občin.

Rim, 5. aprila. Italijanska zbornica je sprejela zakonski načrt, s katerim se razpuste občinske in provincialne uprave ter dobe občine samoupravo, da ne bo mogoče nobeni vladi posegati v občinsko upravo pri volitvah s tem, da se uprava razpusti ter se nastavi kraljevi komisar.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Pariz, 5. aprila. Ministrski svet je sklenil, da sprejme v današnji zbornici predlog p. Klotza, da se vojaške osebe, ki odreko poslušnost naredbam civilnih oblastnih, stavijo pred civilno sodišče. Ta odredba je bila potrebna z ozirom na puntanje nekaterih častnikov, ki so bili za asistenco pri cerkvenem inventiranju. Ker so tudi nekateri člani vojaškega sodišča klerikalni, odleteli so puntarji z neznatnimi kaznimi ali pa bili celo oproščeni.

Nemški državni zbor.

Berolin, 5. aprila. Usodnega pomena je vsekakor, da je državnega kancelarja zadela kap ravno pri razpravi o njegovem proračunu. Knez Bülow je namreč govoril o izidu maroške konference ter hvalil nemške delegate, ki so vrlo zastopali koristi svoje države. Rekel je, da Nemčija sicer nima v Maroku političnih interesov ne aspiracij. Nemčija ne misli iskati v Maroku zemlje, tudi se ne mara upirati starim, političnim in zgodovinsko utemeljenim pravicam Španije in Francije, dokler se varujejo nemške pravice. Se manj se misli Nemčija drgniti ob Anglijo (bi tudi ne bilo varno!), zahteva le, da se Nemčija ne prezira. — Posl. Bebel je kritikoval nemško postopanje pri tej konferenci ter izjavil, da bi Bismarck ne storil nikdar take budalosti. Med Beblom govornikom je postalo Bülowu slabo, da so ga onesvečenega odnesli. Seja se je prekinila, pozneje pa se je proračun odobril. Tudi Bülow si je kmalu opomogel.

Državnozborske diete na Nemškem.

Berolin, 5. aprila. Vsled sklepa državnega zbora se uvedejo tudi na Nemškem diete za državne poslance. Vsakemu poslancu se določi pavšalna letna svota 3000 mark, ki jih dobiva v mesečnih obrokih. Za vsako zamujeno sejo se mu odtégne 30 mark. Zasedanje je proračunjeno na povprečno 150 dni, tako da pride na dan 20 mark diete. Ker pa se za zamujeno sejo odtagne 30 mark, je smatrati 10 mark za nekako globo.

Perzijsko-turški mejni konflikt.

Carigrad, 5. aprila. Angleška brzojavka naznanja, da so turški vojniki zasedli neki perzijski obmejni carinski urad.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. aprila.

— **Izredna seja mestnega občinskega sveta** bo jutri dopoldne ob enajstih. Edina točka dnevnega reda je naznanilo predsedstva. Kakor čujemo, se bo pri tej seji tudi razpravljalo o dogodkih v deželni zboru.

— **Javen shod narodno-naprednih volilcev v Ljubljani** sklicuje izvrševalni odbor narodno-napredne stranke. Shod se vrši v soboto, dne 7. aprila t. l. ob polu 9. zvečer v veliki dvorani „Mestnega doma“. Dnevni red je sledeči: 1. Volilna preosnova za deželni zbor kranjski, poročata deželna poslanca gg. Peter Grasselli in Ivan Hribar. 2. Volilna preosnova za državni zbor, poročata državni poslanec dr. Ivan Tavčar. Želeti je, da se tega shoda udeleže narodno-napredni volilci polnoštevilo.

— **Mrtvaški zvonci!** Kadar „Slovenec“ kaj čenčati ne ve, tedaj čenča o smrti naše stranke. Kolikokrat smo bili že zakopani, zasuti in globoko v zemljo vrženi, pa vendar še vedno živimo; sedaj nam zopet pojo mrtvaški zvonovi, a vzlic temu se čutimo zdrave in čile! Dokaz temu je ta, da se še vedno in tudi uspešno bojujemo proti temu, da bi se na umeten način ustanovila mogočna klerikalna večina v deželni zbornici. In ravno klerikalna stranka je, ki hoče ta umeten način z vso silo v veljavo spraviti, kar ravno dokazuje, da je ona samabolehna in da ona sama nima v sebi tiste moči, o kateri dr. Krek tolikokrat govori. V sedanjem boju smo mi, ki zahtevamo pravično reformo za deželni zbor. Ako že morajo kurije tudi v bodoče obstajati, potem zahtevamo, da naj se kurija velikih posestnikov tako spremeni, da bo obstajala iz najvišjih zemljiščnih davkoplačevalcev v deželi. Ta zahteva je tako pravična, da pravičnejša biti ne more. A klerikalci jo pobijajo, ker se boje, da bi vsi poslanci take velikoposestniške kurije pripadali naši stranki. In tega se „močna“ klerikalna stranka boji. V kmečkih občinah zahtevamo, da naj se volilni okraji tako preustroje, da se za šestnajst poslancev določi šestnajst volilnih okrajev, katerih voli vsak po enega poslanca. Tudi ta zahteva je pravična, da pravičnejša biti ne more. Sedaj obstajajo monstrozni volilni okraji, ki volijo po dva in še več poslancev. „Močni“ klerikalci se našim zahtevam upirajo, ker vedo, da bi potem naša stranka marsikak kmečki mandat si priborila. Glede splošne kurije zahteva naša stranka, — število mandatov ni merodajno, magari naj jih je tudi deset — da bodi urejena tako, da se žnjo v istini priskoči na pomoč tistim, ki niso dosedaj nikake volilne pravice imeli! V ti kuriji naj volijo samo tisti sloji, radi katerih se je ustanovila, in kateri so bili dosedaj brez vsake pravice. Potem bi prišlo v deželni zbor deset zastopnikov delavstva, in s tem bi bil dosežen namen splošne kurije! Klerikalci pa to našo zahtevo odločno pobijajo, ker hočejo, da bodi splošna kurija njihova domena, s to kurijo naj se ničesar drugega ne vpelje nego deset novih kmečkih mandatov! Klerikalci so, ki falsificirajo našo volilno reformo. Da se vdajo našim pravičnim zahtevam, potem bi jim prav hitro odklenalo v deželi, potem bi njim zapeli — mrtvaški zvonovi! —

— **„Arbeiter Zeitung“ pomaga „Slovencu“.** Objemata se Šusteršič in krivonosni Adler! Glavno glasilo največjih Gautschevih lakajev, dunajska „Arbeiter Zeitung“ je prihitela na pomoč kranjskim klerikalcem in samo ob sebi se ume, da najstrožje obsoja obstrukcijo naših poslancev. Ti židje namreč ne morejo dočakati, da bi pri

nas prišli v večino „die Šusteršič-Leute.“ Tem ljudem ni nič za načela: da ima na Kranjskem 213 nemških volilcev celih 11 poslancev, da predložena reforma to monstrozno število nemških poslancev za dolgo vrsto bodočih let vzdržuje, to vse je dunajskim socijalnim demokratom prav všeč, in niti grajalne besede nimajo v svojih ustih, da bi to nečuvnost obsodili. Nasproti je pa „pravičnim“ socialnim demokratom tudi všeč, da se je edino le mestna kurija ostrigla na ta način, da so se meščanstvu vkradli štiri okraji, ki so s tem, da so se jim priklopile kmetške občine, postali pravzaprav kmetški okraji. Ta rop na volilni pravici našega meščanstva, ki največ deželnih naklad plačuje, je „Arbeiter Zeitung“ kar iz srca vzel in vidi se ji pravilno, da postanejo mesta brezpravna, kakor je bilo delavstvo do sedaj brezpravno. Naše poslance, ki si takega nasilstva dopasti niso smeli, pa vzamejo ti rdeči poštenjaki v židovske svoje klešče, in da bi mojster „Gautsch“ ne prezrl, da je poslanec dr. Ferjančič višjega sodišča svetnik posvetili so mu posebno notico, v kateri pojo dolgo pesem o nadsodnem svetniku dr. Ferjančiču. Ti politični lakaj barona Gautscha nimajo nikakih načel, tudi nikakega pravicoljubja ne, a oni so pa tudi **umazani denuncijanti** — prav tako, kakor nekateri klerikalci na naši deželnozborski galeriji! Pač res, gliha skup štrih!

— **„Slovenčev“ poročilo** o zadnji deželnozborski seji kar mrgoli najpodlejših laži in zavijanj. Ker poznamo ljudi, ki so skrpucali to skoz in skoz lažnjivo in tendenciozno poročilo, smatramo pod svojo častjo, da bi polemizovali v tej zadevi s poštenjakovičem „Slovencem“ in obširno in na drobno pobijali njegove laži. Da se pa bo slovenska javnost prepričala, koliko je verjeti „Slovenčevim“ poročilom, izjavljamo javno, daje **Štefe** v svojem poročilu o zadnji deželnozborski seji **grdo lagal in pačil resnico**, in ga pozivljamo, da nas, katere ne zakriva poslanska imuniteta, nemudoma **toži**, da pred sodiščem dokažemo to svojo trditv. V Štefetovo pomirjenje povemo naprej, da bomo za svoje priče navedli dr. Šusteršiča samega. Povšeta, okr. glavarja Haasa itd. Ako se pa Štefe ne odzove temu našemu pozivu, potem prepuščamo slovenski javnosti, da svobodno sodi o verodostojnosti „Slovenčevih“ poročevalcev.

— **Šusteršič v zadregi.** Škofovi peresni tlačani so v svojem poročilu o dogodkih v zadnji seji zopet dokazali svojo fino oliko. Napredne dame zasramujejo in žalijo in častnobesedni Nace Žitnik pokriva to s svojo poslansko imuniteto. To je tudi vsa korist, ki jo ima slovenski narod od tega poslanca. „Slovenec“ n. pr. piše: „Tavčarjeva mama stržejo iz liberalne lože dr. Šusteršiču korenček na svoje debele prste.“ Dr. Šusteršič se ji zahvali in zakliče: „Ne vrnem ji poljubček — je prestara.“ Na nedolžno šalo, kakršna je strženje korenčka, pa taka neotesana zarobljenost — to postavlja dr. Šusteršiča v jako značilno luč. A morda mu je že žal za ta medklie. Marsikak zakonski mož, ki se dela v javnosti velikega tigra, je doma ponižno jagnje, ki tudi iz roke je in časih pod mizo zleze. Gospa Bogumila dr. Šusteršičeva je svojega moža naučila, da pije samo doma, da ne hodi več v gostilno, da ne hodi več v kavarno, da nič več ne kvarta in naučila ga je še marsikakih drugih reči. Kaj je neki gospa Bogumila dr. Šusteršičeva rekla, ko je čitala omenjeno „Slovenčev“ poročilo? Mi slimo, da je prišel dr. Šusteršič v hudo stisko, zakaj s tem, kar je dr. Šusteršič zaklical gospe dr. Tavčarjevi, to je jako neprijetno za gospo Bogumilo dr. Šusteršičevo. Mili bože, če je dr. Šusteršiču že gospa dr. Tavčarjeva prestara, potem mora imeti gospa Bogumila dr. Šusteršičeva malo veselja v hiši, kajti gospa Bogumila dr. Šusteršičeva

je ravno dve leti starejša kakor gospa dr. Tavčarjeva. Gospe Bogumili izrekamo svoje sožalje, da je njen mož javno povedal, kdaj je žena prestara zanj, da bi ji privoščil poljubček, upamo pa, da bo s primerno eneržijo napravila red v hiši in svojega moža naučila tudi v tem oziru dobrih manir, da vsaj ne bo svojih nagnenj razkrival v dež. zboru.

— **Drž. poslanec Hugon vitez Berks.** Danes zjutraj je umrl na svoji graščini Blagovni pri Št. Jurju ob juž. žel. na Štajerskem drž. posl. Hugon vitez Berks. Bil je koncilijanten mož in marljiv poslanec, ki je mnogo storil za koristi svojih volilcev. Celjski Slovenci bodo Berkso pogrešali, ker izgube z njim 1 glas v razredu veleposestva pri volitvah v okrajni zastop celjski.

— **„Slovenec“** je napadel optika Goldsteina, ker je posodil narodno-naprednim poslancem gramofon. Da je pa klerikalnemu poslancu Pogačniku posodil fotografski aparat, tega škofov list ne omenja. Mi si ne moremo misliti kaj grjega, kakor če se javno napadajo obrtniki zato, ker svojim odjemalcem kako uslugo store. Od klerikalcev nima Goldstein čisto nič, a zato mu vendar kar nič ne zamerimo, da je Pogačniku posodil fotografski aparat. Čudno, da „Slovenčev“ duhovniki še danes nimajo niti najprimitivnejšega pojma o poštenosti.

— **Javna zasramovalnica** je od katoliških duhovnikov izdajani list „Domoljub“. V njem ne dobite drugega, kot zasramovanje vseh, ki se ne pokore brezpogojno klerikalnim bogovom. Vsakogar se po imenu imekuje, očitajo se mu vsa najrazličnejša lopovstva, dasi bi Nace Žitnik, če bi ga poklical dotičnik k sodišču, ne mogel dokazati ničesar. Ako imajo naši kaplaneti čas za sestavljanje vseh teh infamnih notic, se pehajo pri vseh volitvah kot nori za vsakim volilcem, oblezejo vsako žensko, da drži svojega moža na klerikalni vrvi, potem ni čudno, da vera peša in da duhovniki prav nič ne izpolnjujejo svojih dolžnosti, za katere so bogato plačani. In če se takemu duhovniku nekoliko pogleda na prste, kako vrši svojo nalogo, postavi svojega nasprotnika na sramoto in oder „Domoljubov“, kjer ga izroče splošnemu zaničevanju. Klerikalna politika je zdaj v tem oziru v najlepšem cvetju, ker je med našim ljudstvom še vse polno nerazsodnih ljudi, ki jih klerikalci vodijo, kot sami hočejo. Da se bo pa ta politika preživela, je več kot gotovo, ker bolj nego kdaj se čuje zdaj med narodom klic po osvobojenju izpod klerikalnega vpliva.

— **Ljubljansko Marijanišče.** Govoreč o kmetki gospodnji je zadnji „Domoljub“ posvetil velikanski slavošpev ljubljanskemu Marijanišču, katero vodijo redovnice, ki so „vnete, izobražene, ki uče s svojim zgledom in ne samo z besedami“. Da ne bo napačne sodbe o Marijanišču, povemo, da ga ni zavoda, ki bi bil bolj poln golazni, kakor ravno Marijanišče, čeprav „ga je postavila kriščanska ljubezen, da se v njem vzgajajo sirote“. Res, sirote se vzgajajo v njem, a te sirote so toliko večje, kolikor dlje so v tem zavodu. Ščurkov n. pr. je toliko po vseh sobah, da objedo dečkom tako kruh, da ga morajo proč vreči. Otrokom se vbija v glavo le molitev, učenje je postranska stvar. Kdor zna biti bolj potuhnen, boljše je zanj. Posledica tega je brezmejna hinavščina, ki navdaja vse zavodnike in tudi otopenost duha. Poznamo dečke, ki so bili iz Marijanišča izpuščeni z najboljšimi spričevali, a ko so hoteli na kaki drugi šoli nadaljevati svoje učenje, so bili po dve leti v enem razredu, a še so prinesli dvojico v spričevalu zadnjega semestra. Vse to je delo „vnetih in izobraženih redovnic, ki uče s svojim zgledom in ne samo z besedami...“

— **Gospod arhivar A. Aškerc** nas je pooblastil izjaviti, da je zlobna laž, ako „Slovenec“ trdi, da se je on vdeležil poulične demonstracije v sredo zvečer pred Ovičjevo hišo.

— **Državni izpit** za srednje šole iz risanja je napravil g. Saša Šantel, slikar na Dunaju.

— **Javna telovadba ljubljanskega „Sokola“.** Poleg običajnih prostih vaj in vaj na orodju so na sporedu javne telovadbe, ki jo priredi ljubljanski „Sokol“ v nedeljo, dne 8. t. m., ob 8. uri zvečer v telovadnici „Narodnega doma“, še vaje z batonom, vaje na konju in vzorne proste vaje. Baton je palica, katere dolžina se ravna po velikosti telovadca; segati mu ima od tal do brade. Vaje z batonom se bodo izvajale pri javni telovadbi na francoski način. Krasne te borilne vaje, izvajane v obliki prostih vaj, so jako priljubljene pri francoskih gimnasti in so obvezne tudi v francoski armadi, kjer jih vadijo vsak dan celo uro. V češko „Sokolstvo“ je te vaje, ki zlasti pospešujejo gibčnost telovadcev, s francoskim boksom vred uvedel načelnik „Češke Sokolske zveze“ dr. J. Vaniček. V našem Sokolstvu se je doslej vadil samo boks, baton pa bo našo občinstvo imelo prvič priliko videti pri javni telovadbi v nedeljo. — Na konju bo vaditeljski zbor med drugim izvajal tudi tekmovalne vaje za zagrebški vsesokolski zlet. Vzorne proste vaje z H. slovenskega vsesokolskega zleta, ki so radi svoje originalne kombinacije in živahne izvedbe vzbudile pozornost in priznanje čeških strokovnjakov, se pri tej javni telovadbi ponove. Javno telovadbo otvori daljši razalni nastop telovadcev. Tudi za vzorne proste vaje se izvede nov nastop v obliki prostih vaj „z mesta“.

— **Bratski večer.** Telovadno društvo „Sokol“ v Ljubljani priredi v nedeljo zvečer, po javni telovadbi s sodelovanjem slavne Društvene godbe bratski večer v restavracijskih prostorih „Narodnega doma“. Prost vstop imajo vsi prijatelji „Sokola“. Na zdar!

— **Lawntennis.** Telovadno društvo „Sokol“ v Ljubljani odda na dirkališču tri tenisprostore. Natančneje se poizve pri br. Roglu na Kongresnem trgu 15, v pritličju.

— **Ruski igralci v Ljubljani.** Slavni ruski gledališki ensemble pod ravnanstvom ruskega pisatelja Nemiroviča-Dančenka, ki je dosel v Berolinu kolosalne umetniške uspehe ter se mudi sedaj v Pragi, pride tudi na Dunaj in od tam v Zagreb. V Ljubljani pa se deluje na to, da pride slavna umetniška družba tudi v naše glavno mesto. Igrali bi dva večera zapored v Tolstega drami „Knjaz Fjodor Ivanovič“ in v Gorkega slikah „Na dnu“.

— **Rdeči križ.** Dne 3. t. m. se je vršil občni zbor deželnega in gospenjega pomočnega društva Rdečega križa za Kranjsko. Društveni predsednik, gosp. cesarski svetnik Ivan Murnik je pozdravil navzoče društvene člane in gospe vojaške odposlance. Gospod predsednik se je spominjal prerano umrlega H. podpredsednika, gosp. Josipa Luckmanna in se spominjal njegovih zaslug za Rdeči križ. O tej bridki izgubi je došlo društvu več izrazov srčnega sočutja, in sicer od Njene c. in kr. visokosti presvetle gospe nadvojvodinje Marije Kristine, dalje od gospoda zveznega predsednika kneza Schönburg-Hartensteina in od društve Rdečega križa v Solnogradu, Trstu, Bregencu, Opavi, Gradcu, Gorici, Zadru, Pragi in Celovcu. V znak sožalja so se zborovalci vzdignili raz sedežev. Gospod Josip Luckmann je podaril v spomin svojega očeta 100 K, zakar se mu je izrekla zahvala. Iz društvenega poročila za leto 1905. je posneti, da je Njega c. in kr. visokost, presvetli gospod nadvojvoda Friderik izrekel društvu svoje priznanje in da je Njena c. in kr. visokost presvetla gospa nadvojvodina Marija Kristina darovala v društvene namene 50 K. Odstopil prvi predsednik ekscel. Olgi baronici Hein se je izrekla najtoplejša zahvala za njeno uspešno društveno delovanje. Z veseljem se je vzelo na znanje, da je gospa baronica Hein kakor tudi njen soprog, ekscelencija g. baron Viktor Hein, obljubil, zastopati društvo pri zveznem zboru na Dunaju. Novi deželni predsednik, g. Teodor Schwarz, je bil pri nastopu svojega dostojanstva od posebnega društvenega odposlanstva častljivo pozdravljen. Gospod deželni predsednik je obljubil, da bo radovalno podpiral društvene namene in je tudi privil, da se ena soba v vladni palači uporablja zanj in v društvene sredstve. Da se omogoči hitro pomoč v slučajih izvanrednih stiskah na Kranjskem, je ustanovila družba Rdečega križa eno skladišče za silo v Ljubljani. V to svrha sta pripravljena dve baraki, dve bolniški pripravi, ena omara za led in en desinfekcijski aparat. Ljubljanski mestni magistrat je za sbrambo tega materiala odstopil brezplačno en del svojega skladišča tik deželne prisilne delavnice. Tukajšnje c. in kr. vojaško poveljništvo in predstojništvo c. in kr. garnizijske bolnice sta pripustila rade volje, da so pri ureditvi tega sanitarnega skladišča sanitetni vojniki opravljali razna strokovna dela. Za

to podpora se je izrekla vojaškima oblastima primerna zahvala. Društvo je imelo v letu 1905. pet častnih in 992 rednih članov. Dohodkov je bilo in sicer članarine 1235 K, prispevkov podružnic 757 K 65 h, darila 1450 K, med temi od Kranjske hranilnice 1200 K in od umrlega c. kr. vladnega svetnika A. v. g. p. l. Warzbacha 200 K, obresti vrednostnih papirjev in hranilničnih vlog 4637 K 51 h; izdatkov je bilo: 906 K 51 h upravnih stroškov, 2367 K 60 h, za podpore invalidom in njih vdovam in 309 K 64 h kot prispevek centralnemu fondu. Koncem leta 1905. je znašalo premoženje: a) prosta porabna imovina 71.159 K 39 h, b) vezana imovina 42.643 K 48 h, c) imovina podpornega zaklada za mirni čas 2.719 K 75 h, d) jubilejni sklad 750 K; skupaj tedaj 117.272 K 62 h. Podružničnih članov je bilo koncem leta 1905. 781, premoženje je znašalo 30.054 K 89 h. Račun se je vzel brez ugovora na znanje. Pri dopolnilni volitvi dveh članov v odbor so bili izvoljeni: gospa Karla Schwarz, soproga deželnega predsednika in g. kr. vladni svetnik dr. Fran Zupanec. Po običnem zboru se je sešel odbor in volil za predsednico gospo Karlo Schwarz, soproga deželnega predsednika, in za podpredsednika mesto odstopivšega c. kr. dvornega svetnika gosp. Jos. Dralke gosp. vladnega svetnika dr. Frana Zupanca.

— **Kranjska skupina prvega splošnega uradniškega društva** in pa tukajšnji hranilni in posojilni konzorcij imata svoj letošnji redni občni zbor v soboto, 7. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih I. ljubljanske uradniškega gospodarskega društva vogel Vegovih ulic in Kongresnega trga. Da bo občni zbor sklepčen, treba biti navzočih 30 članov.

— **Društvo notarskih kandidatov.** Na ustanovnem običnem zboru „Društva notarskih kandidatov za grško-nadsoščice“ s sedežem v Ljubljani dne 1. t. m. so bili v odbor izvoljeni sledeči gg.: Predsednik: Josip Krel, podpredsednik: G. J. Demšar, tajnik: Ivan Stojan, blagajnik: Rado Jereb, odborniki: Ivo Bakovec in Anton Tomineš, odborova namestnika: Stanko Rudež in Milan Deteček, za revizorja pa: Otmar Golob in Fran Košernina.

— **„Sir Laibach“.** Londonski list „Daily Mail“ poroča naslednjo vest: „Sir Laibach berolinskega observatorija je mnenja, da je katastrofa v Courrièresu v zvezi z gotovimi atmosferskimi pogoji, ki so vladali 10. marca v Evropi“. Angleži so sicer tako vsevedni, da jih občuduje ves svet, vendar topot so se nekoliko urezali, ker so ravnatelj ljubljanske potresne opazovalnice spremenili v uradnika berolinskega observatorija in ga krstili s „Sir Laibach“.

— **Projekcijskega večera g. Rožuna ne bo** nočoj v „Mestnem domu“, ker se mu je zadnji hip že obljubljena dvorana odpovedala zaradi zapnega shoda.

— **Tvrške,** ki imajo kupčijske zveze s Krifom, dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice važno informacijo o neki tamošnji tvrdki.

— **Iz deželne vinske kleti.** Pri snočnji dobro obiskani javni vinski pokušnji v tukajšnji deželni vinski kleti smo opazili tudi mnogo tujih gostov, zlasti iz črnoljskega okraja, katerim je kot vinogradnikom samim, ta priredba jako ugajala. Od večeraj razstavljenih vin so posebno prijala vipavski zelen, rizling in karmenit; od dolenskih vin pa oni iz Bojnika, (Ulm) iz Gore Sv. Lovrenca (Maus) in „Meniški“ iz Trške gore nad Krškim. „Meniško“ je vulgarno ime, ker so dotične vinograde svoj čas menihi posedovali. — Pripominimo, da se naročila na male množine belega burundca in rdečega dolenskega vina, vsaka vsak čas lahko izvrše in sicer ustno ali pisмено, ker teh dvoje vrst vin je sedaj v kleti v nekoliko večji množini na razpolago.

— **„Dolenski Sokol“** priredi v soboto 21. t. m. v dvorani „Nar. čitalnice“ izredni zbor.

— **Braino in pevsko društvo „Toplice“** je zopet prejelo od gosp. Jerneja Bahovca, trgovca v Ljubljani lepo število knjig, katere je g. Bahovec dobil za naše društvo od sl. „Narodne tiskarne“ deloma od drugod. Bodi tem potom izrečena g. Bahovcu in darovalcem najpristnejša zahvala. Bog ga živi!

— **Občinski odbor mesta Idrije** je imel v petek 30. pr. m. sejo. Po otvoritvi je pred prehodom na dnevni red župan Josip Sepetavec utemeljeval in stavil nujni predlog: „Na pristojno mesto je odposlati petico, da se na Kranjskem ustanovi poleg Ljubljane še dva mestna volilna okraja, v kateri je uvrstiti vsa mesta, trge, industrijalna središča in one druge kraje, ki so sedež c. kr. okrajnemu sodišču in je stoprav potem ostalo deželo razdeliti namesto v vladni predlogi projektiranih 10, le v 8 kmet-

skih volilnih okrajev.“ Imenom klerikalnih odbornikov izjavi odbornik Ivan Kavčič, da so mandati popolnoma prav razdeljeni in da imajo mesta s svojo okolico interes, zato bodo njegovi somišljeniki glasovali proti predlogu. Župan odgovarja, da bi bilo dočela pravično, da dobe mesta in industrijalni kraji svoje zastopnike in je le v tem slučaju upati, da bo industrijalno delavstvo primerno zastopano, ker sicer podleže kmetkemu prebivalstvu. Za petico se odločno zavzame tudi virilist Anton Kristan, ki napram Kavčiču poudarja, da je klic po mandatih za mesta in industrijalne kraje prav posebno opravičen, ker je kranjska najbolj mračnija dežela. Idrija voli obenem s Polhovim Gradcem in kakšen skupen interes imata ta dva kraja! Izključeno je, da bi agrarji podpirali delavske težnje. Pri glasovanju se vzporedno županov predlog z 10 proti 6 glasovom. Pri tej priliki so se klerikalni odborniki pokazali v pravi luči. Poudarjajo vedno, da so delavski zastopniki, pa so le slepo orodje v roki klerikalcev. Namesto, da bi pripomogli delavstvu do lastnega zastopstva v državnem zboru, pa podpirajo nasprotnike delavnega ljudstva. Prav, da so pokazali svojo pravo barvo! Kot prva točka dnevnega reda se je razpravljalo o treh prošnjah za podelitev žganjetoških koncesij. Po daljši razpravi se je sklenilo, le enemu, zunaj mesta se nahajajočemu gostilničarju priporočiti podelitev dovoljenja za žganjetoč, ostalima pa se naj ne podeli. — Ker je glavarstvo razveljavilo sklep občinskega odbora, s katerim se je podaljšalo lovskemu klubu zakup občinskega lova za nadaljnjih pet let, je obč. odbor o tem vnovič sklepal. Lovski klub je ponudil sedaj 80 K in župan predlaga, da se temu zopet podeli obč. lov, nasprotno pa predlaga virilist A. Kristan, da se lov potom javne dražbe odda in izjavi, da hoče delavsko lovsko društvo ponuditi 90 K. Pri glasovanju glasuje večina proti županovemu predlogu. V gotovo nemalo presenečenje predlaga obč. svetovalec Dragotin Lapajne v imenu realnega ravnateljstva, da se za cerkev pri Sv. Križu nabavi nov harmonij, ker bo realka posledj imela v tej cerkvi bogoslužna opravila. Proti temu ugovarja virilist Anton Kristan a se predlog končno sprejme (!) in dovoli v ta namen vsota 300 K. Ko se na željo odbornika Ivana Kavčiča imenuje Frana Svetličiča njemu za namestnika v reklamacijskem odseku, zaključijo župan sejo.

— **Za opeklinami je umrla** poldrugo leto stara hči posestnika Franca Severja v Predjani pri Postojni. Otrok je zliž nase lonec vrele vode in se opeknel na rokah in nogah, da je moral čez par dni umreti.

— **V Hotedršici** je bil te dni misijon, seveda zato, da spreobrnejo pobožni patri še ostanke liberalnih moč, katere je zaman skušal privedi na pravo pot domači gospod župnik. Neki pater Klemen se je silovito zaganjal v „Slovenski Narod“ ter dokazoval, da ga sploh ni bolj brezverskega lista na vsem svetu. In jokalo je vse, močje in žene, starčki in otroci. Zadnji dan je bila procesija z Najsvejšim. Prenehalo je te dni vse delo ... Vse se raduje katoliško prerjene Hotedršice ... (Op. ured.: Poudarjamo, da nam tega dopisa ni poslal gospod trgovec Brus).

— **Navarno je obolel** na Pragerskem zdravnik dr. Klasine na pljučnici. Prepeljali so ga v Gradec.

— **Ogenj.** Na tržaški cesti v Mariboru je predvečerašnjim gorelo poslopje J. Rotha. Pogorelo je poslopje s krmo, raznim orodjem in okoli 100 sodi do tal. Ogenj je nastal vsled eksplozije acetilenskega aparata. Sodar Skaza je bil pri tem hudo opečen po obrazu, pri gašenju se je pa ponesrečil neki gasilec, da leži zdaj težko ranjen v bolnici.

— **Nesrečen padec.** 70letni Sebastijan Cestnik iz St. Jurja pri Tabornu, okraj Celje, je posipal cesto, ki pelje iz Lok v St. Lambert. Pri tem se je ob kraju ceste tako neprevidno nagnil, da je padel več metrov globoko pod cesto, kjer je dobil na glavi težke poškodbe.

— **Nesreča v kamnolomu.** V kamnolomu Jerneja Vršiča na Ihovskem vrhu pri Ljutomeru so Alojzija Vršič in njeni dve hčeri odkopavali kamen. Kar se odtrga velika plast zemlje, ki je Alojzijo Vršiča podsula, da je bila na mestu mrtva.

— **Umrl** je v Gradcu državni in deželni poslanec Anton Walz, ki se je pri vsaki priliki kazal najbolj strupenega sovražnika Slovencev.

— **Zadnje poglavje štrajka v Nabrežini.** Kakor znano, je januarja meseca izbruhnil štrajk na kolodvoru v Nabrežini med odtotnimi premikači, ker ni hotelo železniško ravnateljstvo odstraniti nadzornika vozov Pavčiča, kateremu so v primerni vlogi očitali celo vrsto pregreškov, vsled katerih bi naj bil promet v nevarnosti. Preiskava proti Pavčiču ni mogla dognati nič pozitivnega in zanj

obtežilnega, zato ga niso odpravili iz službe. Pavčič je zdaj tožil podpisane na vloži in pred sodiščem v Komnu so bili obojeno: Franc Benkovič, Alfred Piccinin in Josip Gabrovce vsak na 7 dni, Anton Lupinc, Franc Mihevc, Ivan Oberdank in Rok Radovič vsak na 5 dni, Miha Šterk in Josip Plesničar vsak na 3 dni. Anton Nabergoj, Anton Faganel in Albert Sever vsak na 48 ur, Karel Kaute na 24 ur, Josip Kopač, ki je sestavil vlogo, a se ne podpisal, pa na 20 K globe. V razlogih pravi sodnik, da so hoteli premikači Pavčiča samo iz službe spraviti.

— **Jadranska banka v Trstu.** Ta naš mladi zavod, ki obstoja šele dobre 4 mesece, širi svoj delokrog na vse strani, tako da prvotna glavica od 1.000.000 K ne zadostuje več za redno poslovanje. Vsled tega razvoja, ki nadkriljuje vse nade, ki so se stavile v ta zavod o njega postanku, je sklenil upravni svet, kakor smo doznali iz zanesljivega vira, predlagati običnemu zboru, da se povzra čimprej prvotno delniško glavico na 3 milijone kron. Tozadavni občni zbor se skliče začetkom prihodnjega meseca. Redek slučaj je to, da nov bančni zavod potroji svojo glavico pred prvo bilanco, da lahko rečemo, da nam tak slučaj sploh ni znan. Ako se je torej upravni svet odločil do takega koraka, je znak, da se zavod krepko razvija ter da obeta najboljši uspeh. Sedaj bodo imeli vsi oni, kateri niso mogli dobiti delnic v prvi emisiji, priliko, da pridejo v posest delnic „Jadranske banke“. Posebno bi bilo želeli, da se okoristijo z novimi delnicami naše zadruge, katerim bo „Jadranska banka“ v veliko zaslombo, kajti ona je po svojih pravih poklicanih v to, da povspešuje zadružni kredit. Mi od svoje strani ne dvomimo nikakor, da bo uspeh druge emisije popoln.

— **Tržaška podružnica „Slovenskega planinskega društva“,** priredi v cesarjevi Rudolfov jami pri Divači dne 16. aprila t. j. na Velikonočni ponedeljek med 4. in 7. uro popoldne slovesno razsvetljavo, na kar opozarjamo občinstvo posebno pa ljubitelje kraških krasot. Vstopnina znižana.

— **Dve dopisnici vročeni po 25 letih.** V ponedeljek sta dospeli iz Rovinja v Trst dve dopisnici, oddani v Veroni dne 8. septembra 1880 in 23. novembra 1880. Dopisnici sta bili naslovljeni na odvjetnika Ivana Benca, umrlega leta 1886. Nastava na dopisnicah sta pisana popolnoma pravilno in razločno. Dne 1. aprila sta se omenjeni dopisnici nakrat pojavili na postnem uradu v Rovinju in 2. aprila sta bili v Trstu. Kod sta romali, oziroma ležali celih 25 let?

— **Nos je obljubil odgrizniti** 32letni natak Karl Danjko v Trstu svojemu stanovskemu tovarišu Karlu Borovinu. Danjko je bil seveda aretovan. Natakarski nos mora biti prava delikatesa, ker se večkrat pojavi med natakari želja odgrizniti ga tovarišu.

— **10.000 K je poveril** blagajnik podružnice K. Greinitz v Trstu, neki Josip Skala ter pobegnil. Iz Pulja je pisal trdk, priznal poverbo ter napovedal, da si konča življenje.

— **Poročnik K. Köhler 87.** polka v Pulju, ki je ustrelil ženo ekspediterja Schossa, nato pa skušal še sebe ustreliti, je ozdravel ter so ga pripeljali v tržaški garnizijski zapor.

— **Velika splošna razstava živali na Dunaju.** Državna zveza avstrijskih prijateljev živali na Dunaju priredi od 23. do 27. maja v dvorani vrtnarske družbe veliko splošno razstavo živali. Videti bo tukaj najrazličnejše domače in tuje živali, od navadnih kokoši pa do roparskih zveri. Tudi pomorske živali bodo razstavljene. Pri tej razstavi se ustanovi tudi loterija, katere glavni dobiček bo voz z vpreženim konjem. Kdor se zanima za to stvar, dobi potrebne informacije pri drž. zvezi avstrijskih prijateljev živali na Dunaju I. Wollzeile 25.

— **Izgubljeni sin.** 21letni dijak višje tehniške šole na Dunaju, Fridrik Murek, ki je stanoval z roditelji na Dunaju, III., Wiednergürtel 54, je dne 13. marca t. l. izginil od doma in ni nobenega sledu za njim. Oče njegov obljubljuje 500 K nagrade onemu, ki bi ga našel živega in 50 K, kdor bi našel njegovo truplo.

— **Iz hiralnice je ušel** danes zjutraj umobolni Fran Juh, a ga je policija prišla in izročila nazaj.

— **Mestna mlekar** je v pretečenem mesecu prodala 41.789 litrov mleka.

— **Promet** v Wolfvih ulicah je bil včeraj za vožnjo ustavljen, ker so na vogalu Lassnikove hiše napravili čez cesto prehod.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 94 Macedoncev, 38 Slovencev, 19 Hrvatov in 10 Ogrov. V Heb je šlo 40 Hrvatov in 15 Slovencev. V Inmost je šlo 17, v Scheibbs

10, v Linc pa 14 Hrvatov. Na Dunaj se je odpeljalo 70 zidarjev, v Kočevje pa 29 delavcev.

— **Izgubila** je neka gospodična rjavo usnjato denarnico, v kateri je imela 19 K denarja.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri zvečer koncert v restavracijskih prostorih hotela „Ilirija“ (Kolodvorske ulice). Začetek ob 8. uri. Vstopnina 40 vin.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 25. do 31. marca 1906. Število novorojencev 18 (= 24,9‰), mrtvorojenca 2, umrlih 24 (= 32,2‰), med njimi jih je umrlo za otročico 1, za dušljivim kašljem 1, za vratnico 1, za jetiko 8, vsled starostne oslabelosti 3, vsled samomora 1, za različnimi boleznimi 9. Med njimi je bilo tujcev 10 (= 41,6‰), iz zavodov 17 (= 70,8‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 2, za škardatiko 1, za vratnico 2, za sepsis universalis 1 oseba.

— **„Vaderland“,** poštni parnik „Red Star Linie“ v Antwerpnu, je 2. aprila srečno dospel v New York.

— **Današnji list** ima za cenjene ljubljanske naročnike prilogo „Program mednarodne panorame“ na Pogacarjevem trgu.

— **Slovinci v Ameriki.** Ustrelil se je v Pittsburgu F. M. Slander, ki se je izdajal za bankirja ter sprejemal od rojakov denar za pošiljanje v domovino, a denar je porabil zase. — Na vlaklu je ponesrečil v Meyerdatu Matija Mihelič, doma iz Zgor. Suhorja. V Ameriko je odpotoval šele v februarju letos. — Vsled eksplozije plinov so bili v rudniku v Cokedale hudo ožgani Slovenci Ivan Ratčul, Fr. Kaplan in Andrej Perše. Obenem je rudnik opuščen in 50 slov. rodbin je brez zaslužka.

* **Najnovejše novice.** Goreča lava iz Vezuva je že pritekla do Bosco Trecese, iz katerega so prebivalci zbežali v Neapolj. Tudi v drugih sosednjih krajih vlada velik strah. Bljuvanje je tako močno, da leti pepel nad Neapoljem ter morajo ljudje vsled tega nositi na ulicah razpete dežnike.

— Grozna nesreča se je pripetila v mestu Nagoldu na Vitemberškem. Neko veliko gostilničarsko poslopje se je zrušilo, ko se je ravno vršila v hiši neka slavnost. Podsulo je 300 oseb. Mnogo mrličev so že izvele izpod razvalin, a koliko je vseh ponesrečenih, se še ne ve.

Telefonska in brzojavna poročila.

Godovič 6. aprila. Odobrujemo nastop naprednjakov. Neustrašeno naprej za svobodno domovino! —

Neodvisni Godovičani.

Idrija 6. aprila. Izdajalci svojih volilcev bi bili napredni poslanci, ako bi ne preprečili najnovejše lumparije koalirancev. Bolj kot kdaj smo za Vami zdaj! — Naprednjaki z Jeličnega Vrha.

Col-Vipava 5. aprila. Splošno smo mnenja, da je najnovejši načrt volilne reforme delo združenih klerikalcev in Nemcev pod patronanco škofa Jegliča. Proč s krivičnim načrtom, proč s škotimi lakaji, proč izdajice slovenskega naroda! — Colski naprednjaki.

Vipava 6. aprila V boj za pravico neodvisnega ljudstva. Škof in Schwarz naj ne mislita, da se ponove srečni dnevi Hrenove protireformacije. Živeli napredni poslanci! — Zavedni Podkrajci.

Kostanjevica 6. aprila. Odo bravamo odločni nastop naprednih poslancev. Nevstrašeno naprej za naše pravice. Upajmo na končno zmago, kličemo svojim zastopnikom krepek „Na zdar!“

Napredni volilci.

Postojna 6. aprila. Naprednim poslancem, nevstrašljivim boriteljem za ljudsko svobodo, ki so s svojim odločnim nastopom rešili celo deželo pred nakanom in jarmom nemško-klerikalne koalicije, naše iskreno priznanje in srčni: „Živeli!“

Postojnski volilci.

Tržič 6. aprila. Slava naprednim poslancem, ki se bore nesebično za interese meščanstva. Pereat poživljenim klerikalnim sleparjem in izdajicam! Tržičani stare vere.

Dunaj 6. aprila. Navdušeni zasledujemo vaš boj za napredne cilje. Živeli napredni poslanci!

Slovenski tehnik.

Dunaj 6. aprila. „Neue Freie Presse“ poroča, da bo za ogrskega ministrskega predsednika imenovan Aleksander Wekerle. Iz Budimpešte pa javljajo, da je za novega ministrskega predsednika določen Koloman Szell.

Dunaj 6. aprila. Danes ob dveh popoldne je cesar sprejel v posebni avdijenci ogrskega ministrskega predsednika Fejervaryja, ki mu je poročal o uspehu konferencie, ki jo je imel dopoldne s Kossuthom in Andrassyjem. Za Fejervaryjem sprejme cesar Kossutha in Andrassyja.

Dunaj 6. aprila. Cesar je sprejel v posebni avdijenci ministrstru notranjih zadev Bylandta. Sodi se, da je bila ta avdijenca v zvezi z odgoditvijo ali razpustitvijo kranjskega deželnega zbora.

Dunaj 6. aprila. „Czas“ poroča, da se po Veliki noči snidejo češki in poljski poslanci na skupno posvetovanje v zadevi volilne reforme.

Dunaj 6. aprila. Danes zjutraj sta dospela semkaj Frau Kossuth in grof Andrassy. Ob desetih jih je obiskal ministrski predsednik baron Fejervary ter konferiral z njima do dvanajstih. Ob treh je Kossutha in Fejervaryja sprejel cesar v posebni avdijenci. Sodi se, da prispe v kratkem semkaj Aleksander Wekerle.

Budimpešta 6. aprila. Na cesarjev brzojavni poziv je danes odpotoval Aleksander Wekerle na Dunaj.

Budimpešta 6. aprila. Cesar je pod dvema pogojema izročil vladno koalicijo: 1. da prevzame ministrsko predsedništvo mož, ki stoji na temelju nagodbe iz leta 1867 in 2. da ostanje na svojih mestih dosedanja veliki župani.

Budimpešta 6. aprila. Za guvernerja na Reki je imenovan grof Karolyi.

Petrograd 6. aprila. Naprednemu dnevniku „Motri“, ki je te dni jel izhajati mesto udušene „Rusi“, je vlada takisto zabranila nadaljno izhajanje.

Neapol 6. aprila. Vozuv se vedno neprestano bljuje. Ozračje je polno pepela, ki zatemnuje solnce; nebo je bledordeče in se proti večeru silno žari. Z gore tečejo silni toki lave v dolino. Med prebivalstvom vlada silna panika in strah.

Poslano.*)

Dav. Vrinšku na „Poslano“ z dne 31. marca v „Slov. Narodu“.

No, kaj vse spravite na dan! Vse svoje napake in to tako, da se Vam mora vsak otrok smejati.

Faktum je, da ste Vi tisti, ki bi tako radi nazaj prišli. Saj je to gospa Mayr sama rekla, kar lahko s pričami dokažem. Zahtevate, da Vam Vašo škodoželnost dokažem. To tem ložje stori tudi moja prejšnja dekla, katero ste na tako možat način spravili k sebi. Natakario ste tudi nagovarjali, da naj gre k Vam, ampak pri tej ste se vrezali, ker Vas ima že preveč v želodcu. S tem ste tudi pokazali svoj značaj. Tudi svojega soseda g. Rovtarja ste šli naznaniti radi kršenja obrtnega reda, katerega se pa sami najmanj držite, kar Vam vedno lahko dokažem. S tem si ne bodele pridobiti tiste časti, po kateri tako hrepenite. Radi besedi, katere sem govoril proti Vaši dekli, da ste se premajhni, da bi me smedli; pravite, da Vas za hrbtno obrekujem. Gospod Vrinšek, ali ste morebiti dovolj veliki?? Če pa niste, potem pa to ni obrekovanje, ampak za Vas žalostna resnica, da me ne morete snesti. Na še kakšno Vaše „Poslano“ Vam ne bodem odgovarjal, ker nisem posestnik, kakor ste Vi. Sicer se pa nikar preveč ne jezite, da se Vam ne skisajo velikonočni prazniki, katere Vam za prihodnje leto prav iz srca privoščim, da bi jih v mojem sedanjem stanovanju preživeli tako kakor jih jaz ne bodem.

Vas pozdravi najboljši prijatelj
Alojzij Dežman,
gostilničar na Bledu.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in operakah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.
Uradni kurzi dun. borze 5. aprila 1906.

Maločasni papirji.	Dinar	Flugo
4 1/2% majska renta	99.85	105.05
4 1/2% srebrna renta	99.80	100.00
4 1/2% avstr. krona renta	99.95	100.15
4 1/2% zлата	117.60	117.80
4 1/2% ogrska krona renta	95.05	95.25
4 1/2% zлата	112.95	113.15
4 1/2% posojilo dež. Kranjske	99.50	101.65
4 1/2% posojilo mesta Spiljet	100.50	101.50
4 1/2% Zadar	100.00	100.00
4 1/2% bos.-herc. železniško	100.60	101.60
4 1/2% posojilo 1902	99.85	100.05
4 1/2% češka dež. banka k. o.	100.05	100.25
4 1/2% z. o.	100.20	101.20
4 1/2% zast. pisma gal. dež.	100.20	101.20
4 1/2% hipotekne banke	105.80	106.80
4 1/2% pešt. kom. k. o. z	100.50	101.50
4 1/2% pr.	100.50	101.50
4 1/2% zast. pisma innerst.	100.50	101.50
4 1/2% hranilnice	100.00	100.40
4 1/2% zast. pisma ogr. centr.	100.00	100.40
4 1/2% dež. hranilnice	99.50	100.50
4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban.	100.50	101.50
4 1/2% obl. ogr. lokalnih železnic d. dr.	99.50	100.50
4 1/2% obl. češke ind. banke	100.50	101.50
4 1/2% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99.90	100.90
4 1/2% prior. dolonjskih želez.	99.50	100.50
4 1/2% prior. žel. žel. kup. 1/2%	315.50	317.50
4 1/2% avstr. pos. za žel. p. o.	100.25	101.25
Srečka		
Srečka od 1. 1860%	105.00	107.00
od 1. 1864	285.50	287.50
izšle	157.75	159.75
zam. kred. i. smajje	291.00	301.00
„H.“	293.50	303.50
ogrške hip. banke	100.00	109.00
srečka a. lrs. 100-turske	152.75	153.75
Basilijske	23.40	25.40
Kreditne	472.00	482.00
memorije	78.00	84.00
Krakovske	91.00	97.00
Ljubljanske	59.00	66.80
Avstr. rdač. križa	49.90	51.90
Ost	31.25	33.25
Radolflove	53.00	60.00
Saiburske	71.00	76.00
Dunajske kont.	583.00	583.50
Gulnics		
južne železnice	127.25	128.25
Državne železnice	675.50	676.50
Avstr.-ogrške banke dyn.	1636.00	1645.00
Avstr. kreditne banke	677.50	678.50
Ogrske	780.25	781.25
živnostenske	243.00	244.00
Prerogovskop v Mostu (Brux)	654.00	657.50
Alpske montan	547.00	548.00
Praške žel. ind. dr.	2652.00	2662.00
Rima-Muranyi	541.75	542.75
Trnovske prem. družbe	275.00	277.00
Avstr. orožne tov. družbe	564.00	568.00
Češke sladkorne družbe	154.00	155.00
Valuta		
C. kr. cekia	11.34	11.38
20 franki	19.14	19.17
30 marke	23.45	23.53
50 franki	23.98	24.06
100 franki	117.40	117.60
1000 franki	95.75	95.95
1000 franki	261.25	262.25
1000 franki	4.84	5.00

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 6. aprila 1906.

Pšenica	za april	za 100 kg	K
„oktober“	100	16.52	
„oktober“	100	13.44	
„oktober“	100	13.44	
„oktober“	100	13.42	
„oktober“	100	13.62	
„oktober“	100	15.80	
„oktober“	100	12.58	

Meteorološko poročilo.
Vrhna nad morjem 506.2 Srednji zrčni tlak 756.0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
5. 9. zv.	744.1	4.0	sl. jgzhod	jasno	
6. 7. zv.	744.4	0.1	sl. svzhod	jasno	
7. 2. pop.	742.4	15.0	sr. jgzhod	skor. jasno	

Srednja večerajšnja temperatura: 4.7°, normale: 7.7° — Padavina v mm 0.0

Zahvala.

Vašed nenadomestljive izgube naše srčno ljubljene in skrbne matere, gospe

Marije Schrey

se nam je nemogoče vsakemu posamezniku posebej zahvaliti, vseh česar se tem potom iskreno zahvaljujemo vsem onim, ki so med boleznijo in ob smrti nepozabne umrle matere izkazovali svoje sočutje, darovali lepe nagrobnice vence ter se od blizu in daleč udeležili zadnjega spremlja, zahvaljujemo se vsem korporacijam društvom in pevcem za ganljivo petje. Posebej se še zahvaljujemo velečastnemu gospodu župniku Ažmanu iz Gorij, gospodu poštarju Čerňaku iz Podbrezja ter gospej Ivani Klinar iz Bleda za dolgoletno prijateljstvo napram naši ljubljani materi, posebno pa še izrekamo svojo zahvalo čislani rodini Löfflerjevi za sočutno tolažbo, ki je bila izkazana nepozabni umrli v bridkih urah trpljenja.

Na Jesenicah, 3. aprila 1906.

Rodbina Schrey in Forstner
pl. Billau.

1261

Zahvala.

Številni dokazi odkritostnega sozolja med boleznijo in ob smrti naše iskreno ljubljene sestre, tete in sva-kinje, gospe

Emilije Wrass

učiteljice v pokoju

Številni lepi venci in veliko častno spremstvo na zadnji poti nas silijo vsem cenjenim prijateljem in znancem izreči najiskrenejšo zahvalo.

V Ljubljani, 4. aprila 1904.

1260

Globoko žalejoči
bratje in sestre.



1 steklenica z vsebino 1 kg stane 1 K 50 h
1 steklenica z vsebino 1/2 kg stane — „ 90 h.
(Poštai zaboj 3 kg netto stane 5 K 60 h, franko zaboj in poštnina.) 8731 20
Razpošilja se tudi v sodih po 10, 20 in 40 kg.
Vnanja naročila po poštne povzetju.

Hotel „ILIRIJA“.

V soboto, dne 7. aprila t. l.

velik KONCERT

„Društvene godbe“

Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina 40 vin.

Obilga obiska prosi s spoštovanjem

1281 Fric Novak, hotelir.

Kavarna „ILIRIJA“ vso noč odprta.

Roncegno

na Južnem Tirolskem, na Valsuganskem žeznem morjem.

Najmočnejši arzenoželatni vrelci, ki ga rabijo z najboljšim uspehom in trajno vse leto, tudi za zdravljenje doma, po vseh deželah ga priporočajo mnoge zdravniške avtoritete za krvne, ženske, živčne in kožne bolezni itd. Naprodaj po vseh lekarnah.

Zdravilišče p. v vrste „Grand Hotel des Bains“ in „Par h ter“

z 250 sobami in saloni, vsemi najmodernejšimi napravami. Prekrasna, zavetna leža, milo podnebje, veliki parki. Sezija od 15. aprila do 1. novembra. Prospekte in oglasila daje kopališko ravnateljstvo. 1077 3

10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo 5.50 K.

Vašed ugodnega ogromnega nakupa se odda za to nizko ceno: par moških in par ženskih čevljev, črnih ali ravnih pa trakove z močno zbitimi podplati, najnovejša oblika, dalje par moških in par ženskih modnih čevljev, elegantnih in lahkih.

Vsi 4 pari samo 5.50 K.

Za naročitev zadostuje dolgot.

1274 Razpošiljanje po povzetju

izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31.

Nenagajajoče rad zamenjam

Spomladanske

obleke za gospode

obleke za dečke

paletote za dame

plašče za deklice

v največji izbiri.

Najnižje cene!

Gričar & Mejač

Prešernove ulice šte. 9.

Najnovejši dunajski modelni klobuki

za dame in deklice

v največji izbiri v zalogi.

Elegantni žalni klobuki

vsekar na razpolago.

Klobuke sprejemam za modernizovanje.

Pavlina Recknagel

1242-2

„Pri ovčarskem klobuku“

na Mesnem trgu šte. 3 v Ljubljani.

ERNEST SARK



Prva in najcenejša trgovina za damsko modno blago, svilnato blago, pentlje, čipke, pasove, moderce, rokavice. Vse potrebščine za šivilje kakor tudi vse potrebščine za gospode.

ERNEST SARK

Naznanilo za gospode.

Zaradi obnove prostora, se prodajajo sledeče stvari po izvirni ceni:

Srajce za gospode, bele in barvaste, ponočne srajce, spodnje hlače, ovratniki, zapestnice, najboljše blago, srajce za turiste od 80 kr. naprej, normalne perile, nogavice, rokavice, žepne rutice, platnene in batistaste, ovratnice, najlepši, elegantni vzorci.

Skrajno ceno.

Poštno pošiljatev od 20 K naprej franko.

Karel Recknagel

v Ljubljani, na Mestnem trgu 24.

Znižane cene.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fond: 31,865.386-80 K Izplačane odškodnine in kapitalije: 82,737.159-57 K

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

s vseskozi slovenske narodne uprave.

Vsa pojamila daje

Generalni zastop v Ljubljani, čez pisarne so v lastni bančni hiši

v Gospodskih ulicah šte. 12.

Sprejema zavarovanja slovenskega življenja po najraznovejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kot nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje za doživljenje in smrt s zmanjšujočimi se vpisninami.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Zavaruje posojila in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škodo cenjuje takoj in najkrajše. Oživa najboljši sloves, koder posluša.

Dovoljuje iz čistega dobička izdati podpore v narodne in občinske namene.